

TORAH OHR • PARSHAS MIKEITZ • MAAMAR 15

נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא...

La lampe de Hanouka : la
mitsva de la placer à gauche

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/15/

1 נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא מזוזה מימין ונ"ח משמאל. וצ"ל הטעם שאין הנ"ח ג"כ מימין כמו המזוזה.

« La lampe de Hanouka : il est une mitsva de la placer », etc., « à gauche, afin que la mezouza soit à droite et la lampe de Hanouka à gauche. » Il faut comprendre pourquoi la lampe de Hanouka n'est pas, elle aussi, à droite, comme la mezouza.

אך יובן בהקדים ביאור מ"ש כל אשר חפץ ה' עשה. וכתוב בדבר ה' שמים נעשו.

Mais on le comprendra en expliquant d'abord ce qui est écrit : « Tout ce que Havaya a désiré, Il l'a fait » ; et il est écrit : « Par la parole de Havaya, les cieux ont été faits. »

2 ובע"מ [ובעשרה מאמרות] נברא העולם שהיו מאמר ודבור. ולא נברא בחפץ ורצון בלבד. והענין כי הנה נודע שלכל הדברים יש חומר וצורה שהחומר הוא ענין הדבר והוא בכללות דהיינו להיות שמים או ארץ או שמש וירח.

Et « le monde fut créé par dix énoncés », qui étaient des énoncés et de la parole, et non par le seul désir et la seule volonté. L'explication est la suivante : on sait que toutes les choses ont une matière et une forme. La matière est ce qu'est cette chose en général, c'est-à-dire qu'elle soit ciel ou terre, soleil ou lune.

והצורה הוא כל ציור וכל תמונה במראה ושטח שיש לכל דבר בדמותו בצלמו על איזה אופן נעשה

Et la forme est chaque contour et chaque figure, dans l'aspect et la surface, que possède chaque chose, « selon sa ressemblance, selon son image » : la manière dont elle a été façonnée,

כמו השמים והארץ הם כדורים ומן הארץ לרקיע כו' והשמש והירח הם גלגלים מאירים כו'. וכן עד"ז בכל דבר נברא.

comme, par exemple, les cieux et la terre, qui sont des sphères, et la distance de la terre au firmament, etc. ; le soleil et la lune sont des orbres lumineux, etc. Et il en va de même, de cette manière, pour chaque chose créée.

3 והנה החומר נברא בדבר ה' ובע"מ [ובעשרה מאמרות] שבמאמר יהי אור נתהווה בחי' האור מאין ליש. וכן במאמר יהי רקיע נתהווה הרקיע מאין ליש.

Or, la matière fut créée par la parole de D.ieu et par les Dix Énoncés : par l'énoncé « Que la lumière soit », l'aspect de la lumière vint à l'existence du néant (ayin) à l'être (yesh) ; et de même, par l'énoncé « Qu'il y ait un firmament », le firmament vint à l'existence du néant à l'être.

אבל אופן צורת הרקיע בדמותו בצלמו הוא נעשה בחפץ ה' שלא בא לכלל גילוי בדבור או מאמר.

Mais la configuration du firmament, «à sa ressemblance, à son image», fut créée par le désir de D.ieu, qui ne se révéla ni dans la parole ni dans un énoncé.

4 והנה מה שנברא החומר במאמר ודבור ולא נברא הכל בחפץ ה' ורצונו בלבד היא מפני שאז לא הי' [היה] גילוי מאין ליש רק שהיה העולם בטל במציאות ממש

Or, la raison pour laquelle la matière a été créée par la parole et l'énonciation, et non tout par le seul désir et la seule volonté de D.ieu, est que, dans ce cas, il n'y aurait pas eu de dévoilement du néant en quelque chose ; au contraire, le monde aurait été véritablement inexistant en tant que réalité autonome.

רק עיקר גילוי היש הוא ע"י דבר ה' כי הוא צוה ונברא

Mais le dévoilement essentiel du « quelque chose » se fait par la parole de D.ieu, « car Il a commandé et ils furent créés ».

פ"י צוה מלשון מצות המלך כי מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים] אין מלך בלא עם שבח"י מלכות היא בחי' התנשאות והסתלקות שלא יאיר ויתגלה אלא בבחי' שם בלבד.

« Commandé » (tsiva [commander]) s'entend au sens du « commandement du roi », car « Ton règne est un règne sur tous les mondes », [et] « il n'est pas de roi sans peuple ». En effet, le niveau de Mal'hout (souveraineté) est un niveau d'élévation et de retrait, de sorte qu'elle ne rayonne et ne se révèle que sous la forme d'un nom.

5 וזהו יהללו את שם ה' כי הוא צוה ונבראו כמו עד"מ מלך ב"ו [בשר ודם] שמלכותו היא שמו לבד אשר נקרא על מדינתו

Et c'est [le sens de] « Qu'ils louent le Nom Havaya, car Il a ordonné et ils ont été créés » : comme, à titre d'analogie, un roi de chair et de sang, dont la royauté n'est que son nom, lequel est proclamé sur son pays,

אבל לא בבחי' התלבשות כח הפועל בנפעל ממש והתלבשות כח הפועל בנפעל הוא למטה בע' [בשבעים] שרים שר של מים שר של כו' שהם משמרי האופנים.

mais non selon l'investissement effectif de la force de l'agent dans l'objet produit. L'investissement de la force de l'agent dans l'objet produit se trouve en revanche en contrebas, chez les soixante-dix princes — le prince de l'eau, le prince de..., etc. — qui proviennent des résidus des Ofanim.

6 ויש גבוה מעל גבוה שמקבלים ג"כ דרך עילה ועלול עד המלאכים שהם שכלים נבדלים. שהם פני אריי [אריה] פני שור שבמרכבה.

Et il y a [des êtres] «plus haut que le haut» qui reçoivent également selon le principe de cause à effet, jusqu'aux anges, qui sont des intellects séparés : ce sont la face du lion [et] la face du bœuf dans le Char.

אבל החיות של פני שור פני אריי [אריה] הוא יש מאין ממש. דהיינו שהמשכת החיות אשר להם הוא בבחי' אין והארה בעלמא שהוא בחי' שם בלבד ומזה נעשה גילוי היש.

Mais la force vitale de la face du bœuf [et] de la face du lion est véritablement quelque chose à partir de rien. Autrement dit, la force vitale qui leur est transmise leur parvient selon le mode du «néant» et sous la forme d'une simple lueur, qui n'est que l'aspect d'un nom ; c'est de là que se révèle le «quelque chose».

אך תכלית בריאת יש מאין הוא כדי להיות היש בטל לאין ונגלה כבוד ה' למטה כמו למעלה.

Cependant, le but de la création de quelque chose à partir de rien est que le «quelque chose» soit dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant le «néant», et que «la gloire de Havayah soit révélée» en bas comme en haut.

7 וכמו שיהיה לע"ל [לעתיד לבוא] כי עין בעין יראו כו' וזה תלוי בעבודתנו כל ימינו היום לעשותם. וכל ישראל יש להם חלק לעוה"ב [לעולם הבא].

Comme ce sera à l'époque future : «Car ils verront œil à œil», etc. Et cela dépend de notre service durant tous nos jours, «aujourd'hui, pour les accomplir». Et «tout Israël a une part dans le Monde à venir».

וצריך כ"א [כל אחד / כל אחת] להמשיך בחלקו גילוי זה להיות בטול היש והוא מחמת ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה שאתה הוא קודם שנבה"ע [שנברא העולם] ואתה הוא כו'

Et chacun doit attirer cette révélation dans sa part, afin que s'opère l'annulation de soi (bitoul) du yesh (l'existence propre). Cela vient de la contemplation de la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il : «Tu es Lui avant que le monde ne soit créé, et Tu es Lui», etc.,

בלי שום שינוי כי אני הו"י לא שניתי שאין העולם מעלים לפניו ית' וכחשיכה כאורה שאין ההעלם וההסתר אלא לעיני בשר שלנו.

sans aucun changement, car «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé»; car le monde ne Lui cache rien, béni soit-Il, et «les ténèbres sont comme la lumière», puisque le voile et la dissimulation n'existent que pour nos yeux de chair.

אבל קמיה כולא חשיב ממש ומעלה ומטה שוין לפניו שנמצא למטה כמו למעלה ממש.

Mais devant Lui, tout est véritablement considéré comme rien, et le haut et le bas sont égaux devant Lui, de sorte qu'Il est présent en bas exactement comme en haut.

8 וא"כ גם בחי' היש בטל אליו ית'. וזהו כי גדול ה' ואדונינו מכל אלקים.

Si tel est le cas, le niveau du «quelque chose» lui aussi est dans l'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il. Et c'est [le sens de] «Car grand est Havaya, et notre Seigneur est au-dessus de tous les Elokim.»

ופי' מכל אלקים הם ק"ך צירופי אלקים המעלימים ומסתירים אור ה' וקדושתו לבלתי יתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כמו שהוא שלא יתבטלו העולמות במציאות.

Et le sens de «au-dessus de tous les Elokim» est le suivant: il s'agit des 120 combinaisons d'Elokim, qui dissimulent la lumière de Havaya et Sa sainteté, afin que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, ne se révèle pas telle qu'elle est, et que les mondes ne soient pas privés de toute existence;

אלא שיהא נראה העולם ליש ודבר נפרד. אבל אור הו"י הוא גדול על כולם ומושל על כולם להיות היש בטל.

mais plutôt que le monde apparaisse comme un «quelque chose» et une entité distincte. Mais la lumière de Havaya est supérieure à toutes ces combinaisons et les domine toutes, de sorte que le «quelque chose» demeure dans le bitoul.

(וזהו כי אני ידעתי כי גדול כ"י. אני זו כנס"י [כנסת ישראל]. אבל העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] אומרים עזב הו"י את הארץ. ופרעה אמר לא ידעתי את הו"י כ"י. ולכן נאמר ביתרו אחר שנתגייר עתה ידעתי כי גדול הו"י כ"י)

(Et c'est [le sens de] «Car je sais que [Havaya] est grand», etc. «Je» désigne la Communauté d'Israël. Mais les idolâtres disent: «Havaya a abandonné la terre»; et Pharaon a dit: «Je ne connais pas Havaya», etc. C'est pourquoi il est dit de Yisro, après sa conversion: «Maintenant, je sais que Havaya est grand», etc.)

והיינו לפי שכל אשר חפץ הו"י נמשך ועשה גם בשמים ובארץ שכולם יש להם ציור ותמונה מבחי"י חפץ ורצון הו"י שלא בא לידי גילוי בדבור ומאמר שהוא הפועל הישות.

Cela s'explique par le fait que «tout ce que Havaya a désiré» est attiré vers le bas, et qu'Il «l'a fait» [cela] aussi «dans les cieux et sur la terre»: tous ont une forme et une configuration provenant du niveau du désir et de la volonté de Havaya, qui ne s'est pas révélé dans la parole et l'énoncé, lesquels produisent le yeshus (l'état d'être un «quelque chose»).

9 וזהו ענין שיתף מדה"ר [מדות הרחמים]. שבכל מע"ב [מעשה בראשית] כתיב ויאמר אלקים ואח"כ שיתף מדה"ר [מדות הרחמים] דכתיב ביום עשות ה' אלקים כ"י.

Et voici le sens de «Il associa l'attribut de miséricorde»: car, dans tous les actes de la Création, il est écrit: «Et Elokim dit»; puis Il associa l'attribut de miséricorde, comme il est écrit: «Le jour où Havaya Elokim fit...», etc.

וזהו למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם שבחי"י אלקות הוא בבחי"י איה דהיינו בבחי"י הסתלקות לפי שאומרים עזב הו"י את הארץ

Et voici [le sens de] «Pourquoi les nations diraient-elles: "Où donc est leur Dieu?"»: la divinité se trouve dans l'état de «où», c'est-à-dire dans un état de retrait, car ils disent: «Havaya a abandonné la terre»,

ואין העולם מתנהג אלא בבחי"י אלקים שהוא שם הצמצום והסתלקות להיות העולם יש ודבר נפרד אבל באמת כל אשר חפץ הו"י עשה.

et [que] le monde n'est dirigé que par le niveau d'Elokim, qui est le Nom du tsimtsoum (contraction) et du retrait, de sorte que le monde soit un «quelque chose» et une entité séparée. Mais en vérité, «tout ce que Havaya a désiré, Il l'a fait.»

10 ועל ענין זה מדבר כל המזמור שלמעלה מזה הים ראה וינוס כ"י. ההופכי הצור כ"י.

Et tout le psaume qui précède celui-ci parle de cette question : « La mer vit et s'enfuit », etc. ; « Celui qui transforme le rocher », etc.

שמספר בשבח מעלת שם הוי"ה המושל על שם אלקי ומשנה הטבע מצור החלמיש שהוא מיסוד האש וממנו מוציא מים

Car il célèbre la supériorité du Nom Havaya, qui gouverne le Nom Elokim et change la nature : [comme dans le cas du] rocher de silex, qui relève de l'élément du feu, et dont Il fait jaillir de l'eau.

והיינו לפי ששם אלקים שהוא הצמצום ומעלים להיות בכח"י יש ע"פ הטבע המוטבע בכל דבר לפי מזגו ותכונתו הוא בטל לגבי שם הוי"ה המושל עליו שהוא ענין גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא. ולכן גם הים ראה וינוס כ"י:

C'est-à-dire que le Nom Elokim, qui est le tsimtsoum (contraction) et dissimule, de sorte que [les choses] soient dans un état de « quelque chose » selon la nature implantée en chaque chose, conformément à son tempérament et à ses propriétés, est dans un état d'annulation de soi devant le Nom Havaya, qui le gouverne ; celui-ci est la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, car Il est tel que Son Nom l'indique. C'est pourquoi aussi « la mer vit et s'enfuit », etc.

11 והנה כאשר יתבונן וישכיל כל זה האדם. אזי תכלה ותכסוף נפשו ליבטל אליו ית' עד שתחפץ להתפשט מתענוגי עוה"ז ולהפך לכו לגמרי ולדבקה בו וכמ"ש מי לי בשמים כ"י.

Or, lorsqu'une personne contemple et comprend tout cela, alors son âme languira et aspirera à être dans l'annulation de soi (bitoul) devant Lui, qu'Il soit béni, au point de désirer se dépouiller des plaisirs de ce monde, de transformer entièrement son cœur et de s'attacher à Lui, comme il est écrit : « Qui ai-je dans les cieux ? », etc.

ובזוהר אמרו מאן דלא טעים מרירו למיתקו ומהפך חשוכא לנהורא לית ליה חולקא הכא שצריך להפוך טעם מרירו למיתקא.

Et dans le Zohar, ils ont dit : « Celui qui ne goûte pas l'amertume [transformée] en douceur et ne transforme pas l'obscurité en lumière n'a pas de part ici. » Car il faut transformer le goût de l'amertume en douceur.

12 ומרירו הן תאוות עוה"ז ותענוגים שמושפעים מהיכלות הקליפות. שאין לך דבר למטה שאין לו היכל למעלה כנגדו שממנו בא תוצאת הדבר ההוא והשפעתו.

Et « amer » désigne les désirs de ce monde et les plaisirs qui découlent des heichalos (chambres) des kelipot (écorces). Car il n'est rien ici-bas qui n'ait une chambre correspondante en haut, d'où cette chose émane et d'où elle reçoit son influx.

וכל תענוגי עוה"ז אפי' [אפילו] דבר קל ואפי' [ואפילו] המסלסל בשערו הנה החיות ההוא נמשך מהיכלות הטומאה.

Et tous les plaisirs de ce monde, même une chose insignifiante, même le fait de se friser les cheveux : cette force vitale est attirée des chambres de l'impureté.

13 ולכן נענש יוסף בשבתו בבית האסורים י"ב שנה על שהיה מסלסל בשערו כדאיתא בגמרא ע"פ ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה מיד ותשא אשת אדוניו כו'.

Par conséquent, Yosef fut puni de douze années passées en prison parce qu'il se frisait les cheveux, comme il est rapporté dans la Gemara à propos du verset : « Yosef était beau de forme et beau d'apparence » ; aussitôt, « la femme de son maître leva [les yeux] », etc.

וצריך להפוך לבו לטעום ממש למיתקא טעמו וראו כי טוב ה'. אז תתענג על הוי"ה.

Et il faut transformer son cœur pour goûter véritablement la douceur : « Goûtez et voyez que Havaya est bon. » « Alors tu te délecteras en Havaya. »

14 וזה הי' [היה] ענין הקרבנות שנהפך חלב מנפש בהמה ועולה ונכלל באש שלמעלה אשר תאכל על המזבח להיות אשה ריח ניחוח לה'. וכמו"כ [וכמו כן] תהיה התפלה שהיא במקום הקרבנות להלהיב נפשו באש שלמעלה ולהתענג על הוי"ה.

Tel était le sens des sacrifices : la graisse provenant d'une âme animale se transforme, s'élève et s'intègre au feu d'en haut qui consume sur l'autel, pour devenir « une offrande de feu, un parfum agréable pour Havaya ». De même, la prière, qui tient lieu de sacrifices, doit enflammer l'âme du feu d'en haut et lui faire trouver son plaisir en Havaya.

15 וענין אתהפכא חשוכא לנהורא. הוא שחשך הגשמי של עוה"ז מעשה שמים וארץ שנראים ליש ודבר גשמי יתהפך לנהורא להיות בו גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה להיות היש בטל אליו ית' ונגלה כבוד ה' למטה כמו למעלה.

Le sens de «l'obscurité transformée en lumière» est que l'obscurité matérielle de ce monde — l'œuvre des cieux et de la terre, qui apparaissent comme un «quelque chose» et comme une réalité matérielle — se transforme en lumière, afin qu'une révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, y ait lieu, et que ce «quelque chose» soit dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il, et que «la gloire de Havayah soit révélée» en bas comme en haut.

16 והיינו שע"י בחי' טעים מרירו למיתקא שהוא ממטה למעלה להפוך לבו ותאוות עוה"ז לדבקה בו ית' בתשוקה וצמאון כו'

C'est-à-dire que, par le niveau de « goûter l'amertume [transformée] en douceur », qui procède du bas vers le haut et consiste à tourner son cœur et les désirs de ce monde vers l'attachement à Lui, béni soit-Il, avec désir ardent et soif, etc.,

יאיר אור ה' מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] במקום החשך של העוה"ז שלא יהיה העולם מעלים אור ה' וקדושתו

la lumière de D.ieu brillera d'en haut vers le bas, dans le lieu même des ténèbres de ce monde, afin que le monde ne voile pas la lumière de D.ieu et Sa sainteté.

וזהו ג"כ ענין נר מצוה ותורה אור נר מצוה היא בחי' העלא' [העלאת / העלאה] מלמטלמ"ע [מלמטה למעלה] ותורה אור היא בחי' ההמשכה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] וע"י בחי' נר מצוה בא אור התורה:

Et c'est également le sens de « Une mitsva est une lampe, et la Torah est lumière » : « Une mitsva est une lampe » est le niveau de l'élévation du bas vers le haut, et « la Torah est lumière » est le niveau de la descente d'en haut vers le bas ; et c'est par le niveau de « Une mitsva est une lampe » que vient la lumière de la Torah.

17 וכיאר הדבר. הנה צ"ל ענין אותיות מה ענינם. כי הנה האותיות נחלקות במכטא ע"י ה' מוצאות הפה. אחה"ע מהגרון כו'.

Explication de la chose : il faut maintenant expliquer ce que sont les lettres. En effet, dans la prononciation, les lettres se répartissent selon les cinq organes d'articulation de la bouche : Alef, 'Het, Hé et Ayin sont articulés dans la gorge, etc.

והנה אין המוצאות כלי המבטא דומים לכנור שהוא כלי הנגון שבנגן המנגן עליו מוציא קול שהקול
ההוא בא מן תנועת הכנור שמוציא את הקול.

Or, les organes d'articulation, les instruments de la parole, ne sont pas semblables à une lyre, qui est un instrument de musique : lorsque le musicien en joue, elle produit un son, et ce son provient du mouvement de la lyre qui le produit.

משא"כ האותיות אינן באות מחמת תנועות כלי המבטא שהן ה' מוצאות הפה שהרי מאליהן ומעצמן
יוצאות תנועות האותיות בלי שום הכנה וכוונה מכוונת באדם להניע הלשון לאותיות דטלנ"ת. או
השפתים לאותיות בומ"ף.

Mais il n'en va pas ainsi des lettres : elles ne sont pas produites par les mouvements des organes de la parole, qui sont les cinq organes d'articulation de la bouche. En effet, les mouvements des lettres se produisent d'eux-mêmes et spontanément, sans qu'une personne ait à se préparer ni à avoir l'intention délibérée de bouger la langue pour les lettres Dalet, Tet, Lamed, Noun et Tav, ou les lèvres pour les lettres Beit, Vav, Mem et Pé.

אלא אדרבה האותיות מניעות את הלשון לאותיות דטלנ"ת והשפתים לאותיות בומ"ף והאותיות מצד
עצמן הן מושרשות בנפש עצמה.

Bien au contraire, les lettres font bouger la langue pour les lettres Dalet, Tet, Lamed, Noun et Tav, et les lèvres pour les lettres Beit, Vav, Mem et Pé ; et les lettres elles-mêmes ont leur racine dans l'âme elle-même.

18 והנפש היא המוציאה אותן מההעלם אל הגילוי מתחלה באותיות המחשבה ואח"כ באותיות הדבור.
וז"ש [וזהו שכתוב] ויהי האדם לנפש חיה.

Et c'est l'âme qui les fait passer de la dissimulation à la révélation, d'abord dans les lettres de la pensée, puis dans les lettres de la parole. C'est ce qui est écrit : « Et l'homme devint une âme vivante (néfesh haya). »

ות"א [ותרגום אונקלוס] לרוח ממללא שבחינת האותיות הן בבחי' חיה. כי יש באדם נפש רוח נשמה חיה.
נפש הוא בחי' אותיות מחשבה ודבור.

Et le Targoum Onkelos [traduit cela par] « un esprit qui parle », car les lettres relèvent du niveau de Haya. En effet, l'homme possède Nefesh [âme], Roua'h [esprit], Nechama [âme] et Haya [vitalité]. Nefesh est le niveau des lettres de la pensée et de la parole.

19 ורוח הוא הבל הלב שהוא קול כלול מאש רוח ומים כנודע ונשמה היא בחי' השגת השכל ונשמת שדי תבינם.

La Roua'h [souffle] est le souffle du cœur, qui est la voix, composée de feu, d'air et d'eau, comme on le sait. La Nechama [âme] est le niveau de la compréhension intellectuelle: «et la nechama de Chaddaï leur donne l'intelligence».

וחיה היא בחי' חכמה דהיינו מקור החכמה שלמעלה מן ההשגה ושם הוא שרש האותיות אלא שקבען בפה ולא שבראן שם בפה

La 'Haya [vie] est le niveau de la 'Hokhma (sagesse), c'est-à-dire la source de la sagesse, qui est au-dessus de la compréhension; là se trouve la racine des lettres. Seulement, Il les «a placées dans la bouche», et non pas qu'Il les ait créées là, dans la bouche;

כי בריאותם והתהוותם בשרשם הוא למעלה בבחינת חיה ומשם נמשכו ונתחלקו לכ"ב אותיות לדבר בם איש ואיש כלשונו.

car leur création et leur venue à l'existence, à leur racine, se trouvent en haut, au niveau de la 'Haya; de là, elles furent attirées vers le bas et réparties en vingt-deux lettres, afin que chaque homme puisse parler avec elles selon sa langue.

20 ובזה יובן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמט"ט [שמטטרון] קושר קשרים לקונו מתפלתיהן של ישראל.

On comprendra ainsi l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, selon lequel Metatron noue des nœuds pour son Créateur à partir des prières d'Israël.

כי הנה המלאכים מעלים התפלות לפי שדבור האדם הוא גשמי והמלאכים הם רוחני [רוחניים] שהדבור שלהם הוא כמו מחשבה שלנו וע"י המלאך המקבל התפלה מזדככת התפלה מגשמיות לרוחניות ע"י המלאך ההוא.

Car les anges élèvent les prières, parce que la parole de l'homme est physique, tandis que les anges sont spirituels; leur parole est comme notre pensée. Par l'intermédiaire de l'ange qui reçoit la prière, celle-ci est affinée et passe de la matérialité à la spiritualité, par l'intermédiaire de cet ange.

21 והנה גבוה מעל גבוה עד עולם העליון שבו משכן מט"ט [מטטרון] והוא קושר כתרים שלמעלה מן הראש ומוחין.

À présent, [cela s'élève] « plus haut que le haut », jusqu'au monde supérieur, où se trouve la demeure de Metatron ; celui-ci noue des couronnes, qui sont au-dessus de la tête et de l'intellect (mo'hin).

וע"י זה ממשיך אותיות חדשות. כי הנה התפלה היא בקשת יה"ר [יהי רצון] שיתהווה בחינת רצון

Par cela, il fait descendre de nouvelles lettres. Car la prière est une demande : « Yehi ratson » (« Qu'il y ait volonté »), afin qu'un niveau de volonté vienne à l'existence.

שכמו שכבר נמשך רצה"ע [רצון העליון] בחכמה. הנה החכמה מחייבת ע"פ התורה אין יסורים בלא עון שהעון גורם יסורים ח"ו [חס ושלום] אבל ע"י התפלה יה"ר [יהי רצון] נמשך רצה"ע [רצון העליון] שלמעלה מבחינת חכמה ושם הוא רחמים פשוטים ורכו פשעך כ"י.

Car, de même que la volonté suprême a déjà été attirée dans 'Hokhma (sagesse), 'Hokhma dicte, conformément à la Torah : « Il n'y a pas de souffrance sans faute », car la faute entraîne la souffrance, à D.ieu ne plaise. Mais par la prière, « Yehi ratson », la volonté suprême qui est au-dessus du niveau de 'Hokhma est attirée vers le bas ; là, il s'agit d'une miséricorde simple, et « vos transgressions sont nombreuses », etc.

22 וזהו שארז"ל [שאמר רבותינו זכרונם לברכה] כשישראל אומרים יהא שמו הגדול מבורך כ"י הקב"ה מנענע בראשו. פ"י שמנענע וממשיך בראשו הוא רצה"ע [רצון העליון] ב"ה

Et c'est ce qu'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : lorsque les enfants d'Israël disent : « Que Son grand Nom soit béni », etc., le Saint béni soit-Il incline la tête. C'est-à-dire qu'Il incline et fait descendre Sa « tête », qui est la volonté suprême, béni soit-Il ;

כי אותו מבקשים יהא שמו הגדול מבורך שיהא ברוך ונמשך שמו הגדול שלמעלה מבחינת השתלשלות שהוא גדול ומהולל מאד.

car c'est là ce qui est demandé : « Que Son grand Nom soit béni », c'est-à-dire que Son grand Nom, qui se situe au-delà du niveau de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), soit béni et attiré vers le bas, car il est « grand et extrêmement loué ».

23 והמשכת רצה"ע [רצון העליון] הזה הוא ע"י העלאת אותיות התפלה לשרשן ומקורן כתר העליון ע"י מט"ט [מטטרון]. והיינו לפי ששרש האותיות היא בכתר העליון למעלה מבחי" חכמה ומוחין אלא שראשית הגלוי היא בחכמה שא"א להשכיל ולהשיג כל דבר מושכל כ"א ע"י אותיות.

La descente de cette volonté supérieure s'opère en élevant les lettres de la prière jusqu'à leur racine et à leur source, le Kéter supérieur (la Couronne), par l'intermédiaire de Metatron. En effet, la racine des lettres se trouve dans le Kéter supérieur, au-dessus du niveau de 'Hokhma (sagesse) et de l'intellect (mo'hin) ; toutefois, le début de la révélation se trouve en 'Hokhma, car il est impossible de comprendre et de saisir quelque objet intelligible que ce soit autrement que par les lettres.

אבל האותיות עצמן אינן בחי" שכל שא"א לשכל המושג להשיג ענין מהות האותיות בעצמותם אלא שהן לבוש השכל

Mais les lettres elles-mêmes ne sont pas de l'ordre de l'intellect : l'intellect saisissable ne peut saisir la nature essentielle des lettres en elles-mêmes ; elles sont plutôt un vêtement de l'intellect.

והלבוש הזה הוא מבחי" חיצוניות עליון שירד ונתפשט למטה להלביש את השכל. ומשם יורד עוד להיות אותיות מחשבה ודבור:

Et ce vêtement provient de la dimension extérieure ('hitsoniyout) supérieure, qui est descendue et s'est déployée vers le bas afin de revêtir l'intellect. De là, il descend encore davantage pour devenir les lettres de la pensée et de la parole.

24 והנה התורה נתלבשה באותיות ג"כ עד"ז שאותיות התורה שרשן למעלה מעלה מבחי" התורה. דאורייתא מחכמה נפקת והאותיות שרשן למעלה בבחי" כתר.

Or, la Torah aussi fut revêtue de lettres de cette manière : les lettres de la Torah ont leur racine très au-dessus du niveau de la Torah. Car « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) », tandis que les lettres ont leur racine plus haut, au niveau de Kéter (la Couronne).

ואותיות מלשון אתא שהוא לשון המשכה. שהאותיות הן המשכות שבהן ועל ידן נמשך להיות התורה.

Et otiyos (lettres) vient du mot asa (« vint »), qui désigne le fait d'attirer vers le bas ; car les lettres sont des flux descendants par lesquels et à travers lesquels ce qui devient la Torah est attiré vers le bas.

25 והענין כי הנה כתיב כאשר יאמר משל הקדמוני והוא התורה שהתורה נקראת בשם משל הקדמוני.

L'explication est la suivante : il est écrit : « Comme le dit la parabole du Primordial », et il s'agit de la Torah, car la Torah est appelée « la parabole du Primordial ».

וביאור הדבר ההוא כי הנה ענין המשל הוא להמשיל את הנמשל באופן שיובן מתוך המשל.

Et voici l'explication de cette idée : la nature d'une parabole est de représenter ce qu'elle illustre (le nimshal [l'idée illustrée]), de manière que celui-ci puisse être compris à partir de la parabole.

והרי המשל הוא ענין אחר שאינו מהות הנמשל. אלא שהנמשל מובן מתוכו ע"י שדומה לו בצד מה.

Pourtant, la parabole est une chose différente, qui n'est pas l'essence de ce qu'elle illustre ; seulement, ce qu'elle illustre se comprend à partir d'elle, parce qu'elle lui ressemble sous un certain rapport.

26 וז"ש [וזהו שכתוב] וביד הנביאים אדמה. וחז"ל [וחכמינו זכרונם לברכה] המשילו מראה הנבואה לאספקלריא שכתו שרואין באספקלריא הגם שנראית דמות הצורה בתמונתה ובצלמה ממש מ"מ אין זאת גוף הצורה עצמה ממש אלא דמותה ותמונתה.

Et c'est ce qui est écrit : « Par l'intermédiaire des prophètes, Je suis rendu semblable. » Nos Sages, de mémoire bénie, ont comparé la vision prophétique à un miroir (aspaklaria) : de même que l'on voit dans un miroir, bien que la ressemblance de la forme apparaisse exactement dans sa forme et son image, ce n'est néanmoins pas le corps réel de la forme elle-même, mais seulement sa ressemblance et son image ;

כך כל השגת הנביאים באלקותו ית' אין זה אלא בחי' דמות ודמיון.

de même, toute l'appréhension qu'avaient les prophètes de Sa divinité, béni soit-Il, n'est qu'au niveau de la ressemblance et de l'image.

27 והיינו כמו בחי' משל שממנו מובן הנמשל. אבל באלקותו ית' ממש כתיב כי לא יראני כו' וכמשארז"ל [וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה].

C'est-à-dire, comme une parabole qui permet de comprendre ce qu'elle illustre. Mais quant à la divinité même de D.ieu, béni soit-Il, il est écrit : « Car [l'homme] ne Me verra pas », etc., ainsi que l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie.

וז"ש [וזהו שכתוב] בשלמה וידבר שלשת אלפים משל על כל דבר מד"ת [מדברי תורה] כו' דהיינו שאמר על כל דבר מד"ת [מדברי תורה] רוחניות הענין

Et c'est ce qui est écrit au sujet de Shlomo : « Et il prononça trois mille paraboles », sur chacun des sujets de la Torah, etc. Autrement dit, pour chaque sujet de la Torah, il en exposait le sens spirituel.

כמו מצות קרבנות מן הבהמה. ומקריבים חלב ודם ע"ג [על גבי] המזבח בכהן ובגדי כהונה והיה אומר ענין הקרבנות ברוחניות ומהו נקרא חלב ודם ברוחניות ומהו כהן ומהו בגדי כהונה.

Par exemple, la mitsva des sacrifices d'animaux, [où] l'on offre la graisse et le sang sur l'autel par l'intermédiaire d'un kohen (prêtre), en vêtements sacerdotaux : il expliquait la question des sacrifices en termes spirituels, ce que sont la graisse et le sang dans la spiritualité, ce qu'est un kohen et ce que sont les vêtements sacerdotaux.

28 והנה גבוה מעל גבוה כמה מדרגות רוחניות זו למעלה מזו. והשיג שלמה בחכמתו שלשת אלפים משל. דהיינו שלשת אלפים מדרגות זו למעלה מזו.

Or, [il y a,] de nombreux niveaux spirituels, «plus élevés les uns que les autres», l'un au-dessus de l'autre. Et Shlomo, dans sa sagesse, saisit trois mille paraboles, c'est-à-dire trois mille niveaux, l'un au-dessus de l'autre.

וכולם אינן רק בחינת משל לגבי בחינת אלקות ממש השורה ומתלבש בתורה.

Et tous ne sont que des paraboles par rapport à la divinité proprement dite, qui réside dans la Torah et s'en revêt.

29 והנה שלמה לא השיג אלא שלשת אלפים משל. אבל באמת כך הוא עד רום המעלות לאין קץ שכולם אינן רק בחינת משל לקדמונו של עולם. דהיינו אור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מבחי' וגדר השתלשלות

Or, Shlomo n'a saisi que trois mille paraboles. Mais, en vérité, il en va ainsi jusqu'aux sommets les plus élevés, sans fin : tous ne sont, par rapport au Primordial du monde, que du niveau de la parabole, c'est-à-dire de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il Lui-même, qui se situe bien au-dessus du niveau et des limites de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout).

לא בבחי' ממלא ולא בבחינת סובב רק שהתורה נמשכה משם ע"י בחינת אותיות והמשכות.

[Cela ne se situe] ni au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), ni à celui de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Toutefois, la Torah en a été attirée vers le bas par le biais de lettres et de flux attirés vers le bas.

30 ועי"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] דוד העי"ה [העליו השלום] היה מחבר תורה של מעלה בהקב"ה. דהיינו שהמשיך אותיות התורה מאו"ס [מאור אין סוף] ב"ה ממש.

À ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : le roi David, que la paix soit sur lui, unissait la Torah d'en haut au Saint béni soit-Il. C'est-à-dire qu'il faisait descendre les lettres de la Torah de la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il.

ועי"נ [ועל זה נאמר] אשר יעשה אתם האדם כ"י. לעשות אותם. שעשיית התורה היא ע"י האדם. וכמארו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מעלה אני עליכם כאלו עשאוני.

Et à ce sujet, il est dit : « que l'homme accomplira », etc. : « pour les faire », car la Torah est faite par l'homme. Et, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Je vous le compte comme si vous m'aviez fait. »

וזהו ותורה אור שהתורה מאירה או"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש. אך אין אור התורה עולה בשם אור אלא עי"נ נר מצוה:

Et c'est là le sens de « et la Torah est lumière » : la Torah fait rayonner la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il. Mais la lumière de la Torah ne porte le nom de « lumière » que par « une mitsva est une lampe ».

31 והענין שהארת אור הנר הוא ע"י שיש אויר סביב האור. משא"כ בלא אויר יכבה ולא יאיר כלל.

L'explication est la suivante : la lumière de la lampe brille parce qu'il y a de l'air autour de la lumière ; sans air, elle s'éteindrait et ne brillerait pas du tout.

ולכן אין כופין כלי ע"ג [על גבי] הנר בשבת שלא יכבה שמחמת כפיית הכלי מונע האויר שסביב האור.

C'est pourquoi, le Chabbat, on ne renverse pas un récipient sur une lampe, de peur qu'elle ne s'éteigne : en renversant le récipient, on bloque l'air qui entoure la lumière.

32 והיינו כי האויר גורם להיות הארת אור הנר לפי שאויר הוא אותיות אור י" שהאויר הוא מקור האור.

C'est-à-dire que l'air fait rayonner la lumière de la lampe, car avir (air) se compose des lettres de or (lumière) [et] de yud, l'air étant la source de la lumière.

כי היו"ד שבהעלם אותיות אויר הוא העלם האור ובו ועל ידו נמשך ויוצא האור מההעלם אל הגילוי.

Car le yud caché dans les lettres d'avir est la dissimulation de la lumière ; et en lui et par lui, la lumière est attirée et sort de la dissimulation pour se révéler.

33 והיינו כמו בחינת אותיות שלמעלה מהתורה ושם הוא שרש ומקור המצות שהן מושרשות ברצח"ע [ברצון העליון] ב"ה שלמעלה מהחכמה בחי' דאורייתא מחכמה נפקת.

Et cela correspond au niveau des lettres qui sont au-dessus de la Torah ; là se trouvent la racine et la source des mitsvot, lesquelles sont enracinées dans la volonté suprême, béni soit-Il, qui est au-dessus de 'Hokhma (sagesse), au niveau de « la Torah émane de 'Hokhma ».

ולכן בעשיית המצות שהן בבחינת העלאה מלמטה למעלה למקורן ושרשן בחי' אוי"ר [אור] אור י' גורם להאיר אור התורה

C'est pourquoi l'accomplissement des mitsvot, qui consiste en une élévation d'en bas vers le haut, jusqu'à leur source et leur racine, le niveau d'avir, ou [et] yud, fait briller la lumière de la Torah,

כי כל המצות נק' בשם צדקה. כמ"ש וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת כו'.
car toutes les mitsvot sont appelées du nom de tzedakah, comme il est écrit : « Et ce sera pour nous tzedakah, si nous veillons à accomplir toute cette mitsva », etc.

34 וצדקה לדלים ואכיונים היא המשכה והשפעה להחיות רוח שפלים.

Et la tzedakah [charité] envers les pauvres et les indigents est un influx et une transmission visant à « ranimer l'esprit des humbles ».

וכך מעוררים למעלה בחי' המשכות להחיות רוח שפלים דקמיה כולא כלא חשיב והכל נק' שפלים ודלים אצלו ית'. וההמשכות וההשפעות הן הן אור התורה. כי אור ושפע הכל א'.

De même, on éveille en haut le niveau des influx destinés à « ranimer l'esprit des humbles », car devant Lui tout est considéré comme rien, et tous sont appelés humbles et pauvres par rapport à Lui, béni soit-Il. Ces influx et ces transmissions sont eux-mêmes la lumière de la Torah, car la lumière et l'influx ne font qu'un.

35 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו רק צ"ל תורה וגמ"ח [וגמילות חסדים]

Et c'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Quiconque dit : "Je n'ai que la Torah" n'a même pas la Torah. » Il faut plutôt la Torah et des actes de bonté (guemilout 'hassadim),

כי בלא גמ"ח [גמילות חסדים] זו צדקה אין אור התורה מאיר לו.

car sans les actes de bonté, c'est-à-dire la tsedaka, la lumière de la Torah ne brille pas pour lui.

וזהו אפי' [אפילו] תורה אין לו. פי' שאין התורה שייכה ומתייחסת אליו רק התורה היא בחי' אותיות הנ"ל.

Et c'est là [le sens de] «n'a même pas la Torah» : autrement dit, la Torah ne lui appartient pas et ne se rapporte pas à lui ; la Torah relève plutôt de l'aspect des lettres mentionné plus haut.

וזהו אמש"ך רוח ואייתי רוח. פי' רוח היינו בחינת אוי"ר [אור] הנ"ל ומתחלה אמש"ך מקור בחי' אותיות. ואח"כ אייתי וממש"ך המשכת אור א"ס ב"ה בחכמה ראשית גילוי האותיות להיות התורה אור:

Et c'est là [le sens de] «il attire le souffle et amène le souffle». Autrement dit, le «souffle» (roua'h) désigne l'aspect de l'avir [air] mentionné plus haut : d'abord, «il attire» la source, le niveau des lettres ; ensuite, «il amène» et fait descendre le flux de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans 'Hokhma (sagesse), commencement de la révélation des lettres, afin que la Torah soit lumière :

36 ובוה יובן ענין מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל כי מזוזה היא בחי' העלאה ממטה למעלה כמו בחי' המצות.

Cela permet de comprendre la question de «la mezouza à droite et de la lampe de Hanouka à gauche». Car la mezouza représente une élévation du bas vers le haut, comme les mitsvot.

וענין המזוזה הוא שכותבין פי' שמע והיה אם שמוע שכתוב שם אחד ואהבת ב"ה לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך בחי' העלאה.

La mezouza consiste à inscrire les passages de Chéma et de Vehaya Im Chamo'a, où figurent «Un» et «Tu aimeras de tout ton cœur, de toute ton âme et de toute ta force» : l'aspect de l'élévation.

37 וקובעין בפתח הבית להעלות הבית וכל אשר בו כל רכושו וקנינו בכל התיבות להיות בטלים לאהבת ה' בכל מאדך בכל ממונך.

Et elle est fixée à l'entrée de la maison afin d'élever la maison et tout ce qui s'y trouve, tous ses biens et ses possessions dans tous les coffres, pour qu'ils soient annulés devant l'amour de D.ieu : «de toute ta force», c'est-à-dire avec tout ton argent.

ולכן קובעין המזוזה בימין כי וימינו תחבקני כאדם החובק את חבירו שמקרבו אצלו כך נמשך ימין מקרבת להעלות אליו ית' כל הבא לקרב אליו ית'.

C'est pourquoi la mezouza est fixée à droite, car «sa droite m'embrasse», comme une personne qui enlace son ami et le rapproche d'elle-même ; de même, la droite qui rapproche est tirée vers le bas afin d'élever vers Lui, béni soit-Il, tous ceux qui viennent se rapprocher de Lui, béni soit-Il.

אבל נ"ח הוא המשכת אור התורה. כי היונים רצו להשכיחם תורתך ולכן הוא משמאל. כי מימינו אש דת למו שהתורה נמשלה לאש כנודע.

Mais la lampe de Hanouka correspond à l'attraction vers le bas de la lumière de la Torah, car les Grecs cherchèrent «à leur faire oublier Ta Torah» ; c'est pourquoi elle se trouve à gauche. Car «de Sa droite, une loi de feu pour eux» : la Torah est comparée au feu, comme on le sait.

38 ובפרט שעיקר מצות נ"ח להאיר בחוץ ברה"ר [ברשות הרבים] ובח"י רבים היינו טורא דפרודא מבח"י ז' אומות שגם שם יאיר אור ה' וקדושתו שלא יהא העלם והסתר כמו שהיה בימי חשמונאי שרצו היונים להשכיחם תורתך.

Et cela d'autant plus que la mitsva essentielle de la lampe de Hanouka est de briller à l'extérieur, dans le domaine public (reshus harabim, «domaine des nombreux») ; et le niveau des «nombreux» est la montagne de séparation (tura difruda), qui relève des sept nations : là aussi, la lumière de D.ieu et Sa sainteté doivent briller, afin qu'il n'y ait ni voilement ni dissimulation, comme à l'époque des Hasmonéens, lorsque les Grecs cherchèrent à «faire oublier Ta Torah».

וכשגברה מלכות בית חשמונאי תקנו להמשיך אור התורה גם במקום הרבים טורי דפרודא:

Et lorsque le royaume de la maison des Hasmonéens l'emporta, ils instituèrent de faire descendre la lumière de la Torah également dans le lieu des nombreux, les montagnes de séparation.

39 והנה שרש הז' אומות רישיה דעשו בעטפא דיצחק שהוא מבח"י גבורות שהן בח"י שמאל.

Or, la racine des sept nations est «la tête d'Eisav dans le giron de Yitzchak», qui relève des Guevourot (forces de retenue), lesquelles sont du côté gauche.

אך הגורם להיות המשכת נר חנוכה בשמאל היינו בחי' המזוזה שכימין שהיא בחי' ההעלאה שע"י העלאה זו נעשה בחי' ההמשכה הנ"ל ונמשך גם במקום החשך בחינת טורי דפרודא.

Mais ce qui provoque la descente de la lumière de la lampe de Hanouka du côté gauche, c'est le niveau de la mezouza, à droite, qui est le niveau de l'élévation : c'est par cette élévation que s'opère la descente mentionnée plus haut, laquelle atteint aussi le lieu des ténèbres, le niveau des montagnes de séparation.

כי עיקר הדבר הוא להיות החשך דוקא מאיר דהיינו בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא. וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] (סוטה מ"ט) עלמא אמאי קא מקיים איש"ר [אאמן יהא שמיה רבא] דאגדתא.

Car l'essentiel est que les ténèbres elles-mêmes illuminent, c'est-à-dire que les ténèbres soient transformées en lumière. C'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit (Sotah 49) : « Sur quoi le monde subsiste-t-il ? Sur le "Amen, que Son grand Nom soit béni" de l'Aggada. »

כי אגדתא הוא בחי' תרגום שכל התלמוד הוא בלי [בלשון] תרגום. ותרגום הוא בחי' אחוריים דקדושה כנודע.

Car l'Aggada relève du Targoum, puisque tout le Talmud est dans la langue du Targoum ; et le Targoum est l'aspect arrière (a'horayim) de la sainteté, comme on le sait.

וכשנמשך להיות שמיה רבא מברך ונמשך גם בבחי' תרגום שהוא בבחי' אחוריים אזי אתהפכא חשוכא לנהורא וזהו עיקר קיום העולם:

Et lorsque cela descend de sorte que « Son grand Nom soit béni », et que cela pénètre aussi le niveau du Targoum, qui relève de l'aspect arrière, alors les ténèbres sont transformées en lumière ; et c'est là l'essence de la pérennité du monde.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/15/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak